

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29 Ekim 1923'te Anayasa'da gerçekleştirilen değişiklikle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Cumhuriyet'in ilan edilmesinin ardından Cumhurbaşkanlığı görevini 29 Ekim 1923 - 10 Kasım 1938 tarihleri arasında Mustafa Kemal Atatürk, 11 Kasım 1938 - 22 Mayıs 1950 tarihleri arasında İsmet İnönü, 22 Mayıs 1950 - 27 Mayıs 1960 tarihleri arasında Celal Bayar, 27 Mayıs 1960 - 28 Mart 1966 tarihleri arasında Cemal Gürsel, 28 Mart 1966 - 28 Mart 1973 tarihleri arasında Cevdet Sunay, 6 Nisan 1973 - 6 Nisan 1980 tarihleri arasında Fahri Korutürk, 9 Kasım 1982 - 9 Kasım 1989 tarihleri arasında Kenan Evren, 9 Kasım 1989 - 17 Nisan 1993 tarihleri arasında Turgut Özal, 16 Mayıs 1993 - 16 Mayıs 2000 tarihleri arasında Süleyman Demirel, 16 Mayıs 2000 - 28 Ağustos 2007 tarihleri arasında Ahmet Necdet Sezer, 28 Ağustos 2007 - 28 Ağustos 2014 tarihleri arasında Abdullah Gül tarafından yürütülmüştür. 10 Ağustos 2014 tarihinden itibaren de Cumhurbaşkanlığı görevi Recep Tayyip Erdoğan tarafından yürütülmektedir.

Anayasa'nın İkinci Bölümü'nde "Yürütme" başlığı altında Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının nasıl seçileceği, göreve başlarken TBMM'de edeceği yemin, görev ve yetkileri sıralanmıştır. Cumhurbaşkanı, "Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder" denilerek tanımlanmıştır.

1926 yılında kabul edilen 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na 1961 tarihinde yapılan ekleme ile "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu "Reisicumhura muvacehesinde hakaret ve sövme fiillerini işleyenler üç seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır" ifadeleri ile düzenlenmiştir. 2005 yılında yapılan değişikliğin ardından 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Üçüncü Bölümü'nde "Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar" başlığı altında ise Madde 299 ile "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu "Cumhurbaşkanına hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır. Bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır" denilerek düzenlenmiştir.

Türk Dil Kurumu sözlüğünde "hakaret" kelimesinin anlamı "Onur kırma, onura dokunma. Küçültücü söz veya davranış", Dil Derneği sözlüğünde de ek olarak "bir şeyi ya da bir kimseyi aşağılık ve değersiz gösterecek biçimde davranmak" olarak tanımlanmıştır. TCK'de de "Şeref Karşı Suçlar" bölümünde 125. Maddede "Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırı" tanımlaması yapılmıştır.

Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan istatistiklerde, TCK kapsamında "Cumhurbaşkanına hakaret" suçundan dolayı 1986'den 2014'e kadarki dönemde açılan davalardaki sanık sayıları toplam 1.713 olarak belirtilmektedir.

Açıklanan verilere göre, 7. Cumhurbaşkanı olan Kenan Evren'in döneminde davalardaki sanık sayısı 340, 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal döneminde 207, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel döneminde ise toplam sanık sayısı 158'tir. 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer döneminde 163 olan Cumhurbaşkanı'na hakaretten dolayı açılan davalardaki sanık sayısı, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül döneminde bir önceki döneme göre %420 artış göstererek 848'e yükselmiştir.

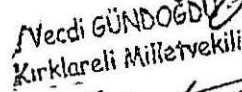
12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk 3 yıllık görev süresinde ise ilgili davalardaki toplam sanık sayısı bir önceki döneme göre yaklaşık 13 kat artarak (%1335 artış) 12.173 olmuştur. 2014-2021 yılları arasında "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla 160 bin 169 soruşturma yürütülmüş, dava sayısı da 38 bin 498'e yükselmiştir.

Cumhurbaşkanına hakaret" suçundan mahkûmiyet kararı verilen sanık sayıları ise; 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel döneminde ilgili sanık sayısı 71, 10. Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer döneminde 82, 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül döneminde 233'tir. 2014 yılından 2020 sonuna kadar 12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın görev döneminde bu davalarda 12.881 kişi hakkında mahkûmiyet kararı verilmiş, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile sonuçlanan 11.913 yargılama bulunmaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan döneminde hakkında mahkûmiyet kararı verilenlerden 106 kişinin, 18 yaşından küçük ve bu 106 çocuktan 24 tanesi 12-14 yaş grubunda olduğu belirtilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı makamı, toplumun ortak değeri, Cumhurbaşkanı da devleti temsil eden kişidir. Bu nedenle "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu TCK'nin Sekizinci Bölümü'ndeki "Şerefe Karşı Suçlar" başlığı altındaki "Hakaret" suçundan ayrı olarak düzenlenerek, kişilerin değil devletin saygınlığının korunmasının amaçlandığı görülmektedir. 12. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2014'te başlayan ve 2 dönemdir devam eden görevinde "Cumhurbaşkanına hakaret" suçlaması ile yürütülen soruşturma, açılan dava ve mahkûmiyet kararlarındaki büyük artış dikkat çekicidir. TCK'nin 299. Maddesi ile düzenlenen "Cumhurbaşkanına hakaret" suçu kapsamındaki son 10 yıldaki davaların incelenmesi; toplumu birleştirici, bütünleştirici rolü bulunan; milletin huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından, temel hürriyetlerinden yararlanması ülküsü ve görevini tarafsızlıkla yerine getirmek için yemin ederek göreve başlayan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına yönelik hakaretlerdeki artışın sosyolojik ve psikolojik nedenleri ile yargılama süreçlerinin araştırılmasının Türkiye Cumhuriyetinin saygınlığının korunması amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ve TBMM iç tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Kemal KILIÇDAROĞLU

Uğur ÇAKIRÖZER
Samsun Milletvekili

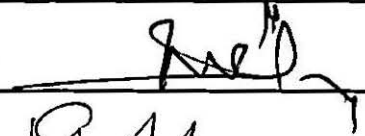
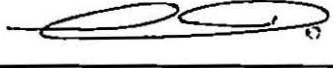
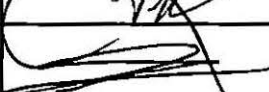
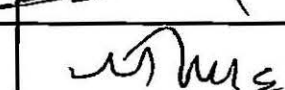

Necdi GÜNDOĞDU
Kırklareli Milletvekili

Kadim DÜRMÜ
Tokat Milletvekili

Tekin BİNGÖL
Ankara Milletvekili
CHP
1923
GRUP BAŞKANLIĞI

§137 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/03/2022 15:20
Sayı: E-120.10-0987982

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Aydın ÖZER	Akşehir	
Mehmet Albayrak	MUGLA	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
Ueli Ağbaba	Malatya	
Polat Sarıbaş	Tunceli	
Faruk Sarıoğlu	Nevşehir	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
TACETTİN BAYIL	İZMİR	
Turabi KAYRAK	Kırklareli	
Orhan Sömer	Adana	
Erhan Aydın	Bursa	
Nurhanettin Altın Koyuncu	Bursa	
A. Zetdener	Adana	
Bam KARADAN	SİNOP	
Mustafa Tuncer	Ankara	

